

Визначення пріоритетів відносно ризиків є ймовірність їх виникнення та вплив на цілісність організації, якість і безпеку. Обсяг і вид проведення аудиторських процедур визначається на основі результатів оцінки ризиків, проведеної під час підготовки до аудиторської перевірки або складання карти ризиків.

НБУ залишив за собою право ініціювати зустріч з керівником служби внутрішнього аудиту, зокрема в разі його звільнення, що знижує можливість тиску на результати внутрішнього аудиту з боку топ-менеджменту та змінив періодичність звітування перед регулятором. Метою постанови є побудова взаємовідносин для співпраці, а не розширення повноважень регулятора з метою впливати на діяльність підрозділу внутрішнього аудиту банку.

Внутрішній аудитор оцінює ризики внутрішніх процесів, дає рекомендації правлінню банку і стежить за виконанням цих рекомендацій. Логічно, що для виконання своїх функцій, внутрішній аудитор повинен працювати в інтересах власника банку і акціонерів, звітувати перед аудиторським комітетом чи перед наглядовою радою. Звітуючи правлінню банку, він вступає у конфлікт інтересів. Регулятор взяв на себе й право застосувати передбачені законом заходи впливу: від попередження і усунення відповідальних осіб, до індивідуального підвищення нормативів, накладення значних штрафів чи анулювання ліцензії.

Тепер і самі банкіри сподіваються, що недоліки, виявлені в діяльності внутрішнього аудиту, будуть враховуватись під час визначення загального ризику по банку. Ситуація, що склалася у банківському секторі вимагає від кожного співробітника банку, в тому числі внутрішніх аудиторів, посиленої уваги та відповідального ставлення до виконання своїх функцій. Безумовно, аудит, в такому випадку, має бути якісним, укомплектованим, а працівники професійними.

УДК 316:33

Ілля Мариніч,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ ЯК ЗАВДАННЯ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ

Аудит розуміють як підтвердження достовірності фінансової інформації та відповідність її встановленим зовнішнім і внутрішнім вимогам. Під час аудиту фінансової звітності, відповідно ви-

мог Міжнародних стандартів аудиту, аудитор перевіряє не тільки дані бухгалтерського обліку та правильність обчислення фінансових показників. У першу чергу аудитор повинен отримати розуміння системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання та розглянути вплив різних факторів на формування визначених показників фінансової звітності, в тому числі соціальних, екологічних та інших. У той же час в економічних відносинах зростає роль соціального фактору і людського капіталу. Поступово із системи класичного аудиту виділився соціальний аудит.

Становлення та розвиток соціального аудиту — явище відносно нове не лише для України, але і провідних країн світу. Через це єдиного цілісного визначення соціального аудиту немає. У наукових джерелах соціальний аудит визначається як різновид соціального контролю, що набуває значного поширення в сучасному суспільстві. Під соціальним аудитом розуміють спосіб оцінки і контролю стану соціальних відносин і рівня соціальної відповідальності бізнесу, влади, громадянського суспільства в будь-якій сфері діяльності [1]. Предметом соціального аудиту є достовірна і об'єктивна соціоекономічна інформація, що надходить з усіх рівнів обстеження соціоекономічних відносин через аналіз існуючої нормативно-правової документації (закони, укази, угоди, договори, накази, положення, інструкції), а також через польові дослідження, опитування, інтерв'ю, моніторинг, статистичні дані.

На наш погляд, доцільно розділити соціальний аудит і аудит соціальних питань незалежним аудитором. Усі соціально значимі рішення, які приймаються на державному рівні, повинні проходити громадську експертизу. Соціальні обстеження повинні проводитись по відповідних методиках і на основі сучасних соціальних стандартів, тобто з використанням теорії і практики сучасного аудиту. Ці питання може і повинен вирішувати соціальний аудит.

До параметрів соціального аудиту слід віднести: демографічну ситуацію, освіту, показники соціального забезпечення, зайнятість населення, житлові умови, пенсійне забезпечення, індекс людського розвитку — за методикою ООН.

Під час проведення аудиту аудитор може розглядати питання охорони праці, заробітної плати, систему управління людськими ресурсами, соціально-економічну захищеність працівників, дотримання Кодексу законів про працю, екологічні та інші питання. У цьому випадку соціальний аудит слід розглядати як завдання з надання впевненості відповідно Міжнародних стандартів інших

завдань з надання впевненості за наявності всіх елементів завдання з надання впевненості, а саме: тристоронні відносини, предмет перевірки, належні критерії, достатні та прийнятні аудиторські докази, письмовий звіт з надання впевненості.

Предметом аудиту соціальних питань на підприємстві є достовірна і ефективна інформація про стан соціально-трудової дисципліни на підприємстві, що надходить з усіх рівнів обстеження соціально-трудоких відносин на підприємстві через аналіз існуючої документації на підприємстві щодо соціально-трудоких договорів, а також через опитування, моніторинг, статистичні дані [2].

За допомогою аудиту можна виміряти ступінь корпоративної соціальної відповідальності, тобто оцінити формальні і неформальні правила поведінки всередині організації, сприятливі умови для менеджменту якості і розвитку людських ресурсів, проводити перевірку не фінансової звітності. Подібно незалежному фінансовому аудиту, аудит соціальних питань вимагає чіткої постановки критеріїв дослідження: яких результатів компанія прагне досягти, думка яких груп громадськості впливає на успіх її бізнесу і в яких показниках буде вимірюватися її ефективність.

Критеріями можуть бути міжнародні, національні, галузеві стандарти; найкращі (або типові) показники в певній галузі або за певний проміжок часу. Якщо відповідних стандартів, норм, положень не існує, можуть бути застосовані науково обґрунтовані або спеціально для цього розроблені показники. Зарубіжний соціальний аудит спирається передусім на норми універсальних міжнародних договорів і напрацювань неурядових міжнародних організацій з питань корпоративної соціальної відповідальності. Найпоширенішими у світі є стандарти для складання не фінансової звітності: GRI, AA 1000, SA 8000, ISO 14000, Стандарти Сانشайн, IFC Standards, NEF, методика Smith O'Brien, індекс соціальної відповідальності Domini Social Index 400, індекс економетричного ефекту EEI та інші.

Організація аудиту соціальних питань викликає необхідність проведення таких заходів:

- забезпечення законних соціальних інтересів працівників господарюючих суб'єктів на державному рівні;
- створення науково-методичної та нормативно-правової бази для забезпечення формування достовірної соціально-економічної інформації;
- підготовка кадрів аудиторів належної кваліфікації, які спеціалізуються на питаннях соціальної сфери.

Список використаної літератури

1. Мазурик О.В. Соціальний аудит як сучасна діагностична технологія: теоретико-методологічні засади дослідження, західний досвід, вітчизняні перспективи // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. — № 1148. — 2015. — С. 107–113.
2. Ємелін В. Н., Скворцова Ю. М. Соціальний аудит як метод підвищення ефективності діяльності підприємства // Молодий вчений. — 2013. — №7. — С. 161–163.

УДК 004.738.5:339.16.012.34:339.17 (477)

Ірина Матієнко-Зубенко,
к.е.н., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Наталія Поддубна,
аспірант кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗДРІБНИМИ ТОРГІВЕЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ

Недостатня адаптація вітчизняної споживчої кооперації (СК) до ринкових форм і методів господарювання значною мірою зумовлена істотним руйнуванням ресурсного потенціалу кооперації, важким соціальним станом сільського населення, складною соціально-демографічною ситуацією і низьким соціально-культурним рівнем розвитку села [1]. У таких умовах для СК (з багатогалузевим спрямуванням господарської діяльності і розвинутою інфраструктурою) ключовою галуззю стала торгівля, і цей напрямок залишається пріоритетним. Із більш ніж 10 тисяч магазинів Укоопспілки, переважна частина розміщується у сільській місцевості. Іноді саме такі магазини є єдиним джерелом забезпечення селян не тільки продовольчими, а й побутовими товари [2]. Порушення традиційних підходів до територіальної організації торгівлі, значні зміни у розміщенні торговельної інфраструктури поселень та інші чинники призвели до зростання значення саме роздрібною торгівлі. Однак територіальні відмінності між містом і селом у сфері обслуговування негативно впливають на результати економічної діяльності роздрібних торговельних підприємств СК [3]. Ці та інші особливості мають істотний вплив на можли-